

LAUREACI NAGRODY
PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO

2008-2017

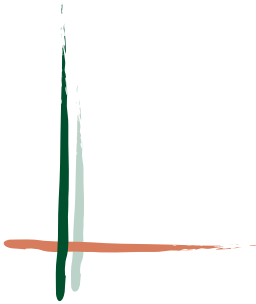
WARSZAWA 2018

ISBN 83-923279-7-7

Wydano nakładem Przeglądu Wschodniego
w liczbie 250 egzemplarzy numerowanych.

© Copyright by Przegląd Wschodni

Czcionką Minion Pro złożył Hubert Karasiewicz
Drukowała i Oprawiła firma "Duo-Studio"

JURY „NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO” (1993–2017)
ORAZ „NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO
IM. ALEKSANDRA GIEYSZTORA” (2000–2017)
TWORZYŁY W RÓŻNYCH OKRESACH NASTĘPUJĄCE OSOBY:

Andrzej Ajnenkiel († 2015)
Juliusz Bardach († 2010)
Andrzej Chodkiewicz
Aleksander Gieysztor († 1999)
Ewa Gieysztor († 2011)
Olga Iwaniak
Adolf Juzwenko
Maria Kałamajska-Saeed
Andrzej Krzysztof Kunert
Jacek Miler
Jan Malicki
Wojciech Materski
Stanisław Mossakowski
Lech Mróz
Jerzy Marek Nowakowski
Andrzej Przewoźnik († 2010)
Andrzej Rachuba
Janusz Skolimowski
Elżbieta Smułkowa
Marek Zieliński
Ewa Ziółkowska
Leszek Zasztowt

JAN MALICKI

JUBILEUSZ

Ustanowiona w 1993 roku Nagroda Przeglądu Wschodniego obchodzi już swoje drugie okrągłe „urodziny”. W roku 2018 osiągnęła właśnie swoją XXV-tą Edycję Jubileuszową, obejmującą nagrody za dzieła wydane w 2017 roku.

Z okazji XV-tej Edycji Jubileuszowej Nagrody wydaliśmy specjalną, pamiątkową książkę, zawierającą noty o zainteresowaniach i dokonaniach wszystkich Laureatów, którzy zostali uhonorowani „Nagrodą Przeglądu Wschodniego” w latach 1993-2007 oraz „Nagrodą Przeglądu Wschodniego im. Aleksandra Gieysztora” w latach 2000-2007. Z okazji tegorocznej, XXV Edycji Nagrody, przedstawiam uwadze Czytelników kolejną książkę, tym razem z informacjami na temat Laureatów, którzy zostali uhonorowani „Nagrodą Przeglądu Wschodniego” w latach 2008-2017 oraz „Nagrodą Przeglądu Wschodniego im. Aleksandra Gieysztora” w latach 2008-2017.

Warto przy tej okazji nadmienić, iż również „Nagroda Przeglądu Wschodniego im. Aleksandra Gieysztora” obchodziła swój jubileusz. W roku 2016 wręczaliśmy Specjalne Jubileuszowe Nagrody z okazji 100. rocznicy urodzin patrona Nagrody, prof. Aleksandra Gieysztora.

Pragnę serdecznie pogratulować wszystkim Laureatom, jak również Laudatorom. Część z nich niestety nie ma już wśród nas, o czym powiadamy w notach biograficznych. Wszystkich wspominamy ze wzruszeniem. Jednak szczególnie chciałbym przywołać kilka wyjątkowych nazwisk. W naszej pamięci na zawsze pozostanie, tragicznie zmarły w katastrofie smoleńskiej, Andrzej Przewoźnik – członek Jury Nagrody i pośmiertny Laureat Nagrody im. Aleksandra Gieysztor. Niezwykle ciepło wspominam również profesorów: Zbigniewa J. Wójcika, Michała Łesiowa, Piotra Wandycza i Richarda Pipesa.

Jubileusz jest też naturalną okazją, aby wyrazić słowa uznania dla tych wydawców, którzy w ciągu kolejnej dekady funkcjonowania Nagrody, wydawali nagrodzone dzieła.

Kończąc, pragnę serdecznie podziękować wszystkim współpracownikom „Przeglądu Wschodniego”, podobnie jak osobom i instytucjom, które od lat wspomagają Nagrodę. Wyjątkowe podziękowania i gratulacje z okazji Jubileuszu należą się oczywiście członkom Jury, którzy – niekiedy od początków istnienia Nagrody – corocznie pochylają się nad zgłoszonymi kandydaturami, pracowicie je oceniają i wydają werdykt.

Minęło 25 lat

W trakcie tego ćwierćwiecza, w ramach wszystkich kategorii, uhonorowaliśmy łącznie 166 Laureatów. Pozostaje mi, jak ostatnim razem, wyrazić nadzieję i przekonanie, że w kolejnych latach następni znakomici autorzy poszerzać będą uznane i szanowane grono Laureatów „Nagrody Przeglądu Wschodniego”.

Jan Malicki
Redaktor naczelny „Przeglądu Wschodniego”

LECH MRÓZ

Jubileusz 25-lecia Nagrody Przeglądu Wschodniego – wolę powiedzieć ćwierćwiecza, bo to brzmi dostojniej – jest okazją do rekapitulacji i do podzielenia się odczuciami uczestnika posiedzeń i jurora, który to swoim głosem współtworzy listę wyróżnionych i prac, będących podstawą przyznania Nagrody. Nie czuję się kompetentny, by wypowiadać się o dokonaniach w tym długim czasie istnienia instytucji, jaką stała się Nagroda Przeglądu Wschodniego, jednak – jestem pewien – taki tekst powinien powstać. Zatem ograniczę się jedynie do refleksji dotyczącej własnego uczestniczenia w dokonanych wyborach laureatów i nagrodzonych dokonań.

Jeśli wolę mówić o ćwierćwieczu Nagrody, to także dlatego, znaczna część prac dotyczy historii, niekiedy dosyć odległej.

Nagrody przyznawane są w kilku kategoriach; ten podział nadesłanych prac, wydaje się niejednokrotnie dosyć oczywisty. Jednak już na wczesnym etapie prac Jury i wstępnego kategoryzowania pojawiają się wątpliwości odnośnie przydziału. Jeszcze trudniej decydować w kategorii Nagrody głównej, tam, bowiem, najczęściej jest prac, które mogą aspirować do tej Nagrody. Niekiedy – mam odczucie – zasadne byłoby wydzielenie jeszcze dalszego podziału, czy podpodziału, nie jest przecież łatwe decydowanie, czy ważniejszym dziełem jest to dotyczące Średniowiecza, czy ważnej postaci z historii nowożytnej, czy wreszcie aktywności partyzanckiej czasu wojny, lub w ogóle dzisiejszych procesów. Tyle, że wtedy traciłaby na wartości symbolicznej ta Nagroda główna.

Zastanawiam się, czy może lepszym rozwiązaniem byłoby ograniczenie ilości kategorii wyróżnień i odejście od obecnego standardu, by wyraziściej uwidocznic tę pracę, uznaną za najważniejsze dokonanie, najważniejsze dzieło. Zapewne nie ułatwiałoby to wyboru i pracy Jury, lecz waga Nagrody mogłaby zyskać. Ten zresztą wzorzec realizują rozmaite fundacje naukowe i literackie, przyznając jedną nagrodę, dla dzieła najwybitniejszego spośród różnych dokonań. Być może zatem ograniczenie się do kategorii dzieł naukowych i kategorii popularyzacji (niezależnie czy nadesłane prace dotyczą Polaków, jakiegoś procesu, czy ważnego problemu, o czym wiedzę uprzystępniają, popularyzują. (Pomijam odrębną zupełnie kategorię nagród specjalnych, bo te, z samej istoty, winny mieć charakter właśnie specjalny).

Tym, co mnie niepokoi jest fakt, że tak mało jest zgłaszanych do Nagrody prac z zakresu kultury współczesnej, nieelitarniej, empirycznych prac badawczych, realizowanych w obszarach, które wchodzą w obszar zainteresowań, formalnie też uprawniających do ubiegania się o wyróżnienie Nagrodą Przeglądu Wschodniego. Taki charakter miało wyróżnienie, przed kilkoma laty, autorki bardzo ważnego dzieła: „Kołchoźnicy. Antropologiczne studium tożsamości wsi białoruskiej przełomu XX i XXI wieku”, Anny Engelking. Nie dotarła niestety w odpowiednim czasie inna ważna praca: „Negotiating Marian Apparitions. The Politics of Religion in Transcarpathian Ukraine”, Budapest & New York 2015, Central European University Press, autorstwa Agnieszki Halemby. Zapewne ten stan jest efektem zbyt małej uwagi poświęcanej Nagrodzie i skąpej wiedzy środowiska, bowiem publikacji, jakie mogą aspirować do Nagrody nie jest mało (choć czas ich powstawania jest często długi – z uwagi na długość czasu badań terenowych).

Lech Mróz

2008

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

ANNA BARAŃSKA – historyk, dr hab., profesor KUL, pracownik naukowy Instytutu Historii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Zajmuje się historią XIX w., w szczególności Królestwem Kongresowym, powstaniem listopadowym, historią Rosji, historią Kościoła, relacjami Stolicy Apostolskiej z ziemiami polskimi pod zaborami oraz problematyką dyplomacji watykańskiej.

Nagroda Krajowa: *Między Warszawą, Petersburgiem i Rzymem. Kościół a państwo w dobie Królestwa Polskiego (1815–1830)* (Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2008)

Laudacja: Wiktoria Śliwowska (Warszawa)

JOANNA SCHILLER – historyk, profesor Katedry Historii Wychowania i Dziejów Oświaty na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, kierownik Sekcji Dziejów Oświaty w Instytucie Historii Nauki PAN.

Nagroda Krajowa: *Universitas Rossica. Koncepcja rosyjskiego uniwersytetu 1863–1917* (Wydawnictwo IHN PAN, Warszawa 2008)

Laudacja: Andrzej Szwarc (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

STANISŁAW KULCZYCKI – historyk, profesor Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, wicedyrektor Instytutu Historii NANU. Wybitny ukraiński specjalista specjalizujący się w historii Ukrainy pierwszej połowy XX w.

Nagroda Zagraniczna: *Hołodomor. Wielki Głód na Ukrainie w latach 1932–1933 jako ludobójstwo — problem świadomości (Kolegium Europy Wschodniej, Wrocław 2008)*

Laudacja: Władysław Serczyk † (Rzeszów)

HENRYKA ILGIEWICZ – historyk, doktor habilitowany, pracownik Instytutu Filozofii i Socjologii Litewskiej Akademii Nauk, Instytutu Kultury, Filozofii i Sztuki w Wilnie, członek Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie. Specjalizuje się w historii Litwy, historii stosunków polsko-litewskich, historii wileńskich instytucji i towarzystw naukowych.

Nagroda w kategorii Dzieje Polaków na Wschodzie: *Societates Academicae Vilnenses. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnie (1907–1939) i jego poprzednicy (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Warszawa 2008)*

Laudacja: Sławomir Kalembka † (Toruń)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

KRZYSZTOF ZAJAS – polonista, kulturoznawca, doktor, pracownik naukowy Katedry Międzynarodowych Studiów Polonistycznych na Uniwersytecie Jagiellońskim. Specjalizuje się w teorii i historii literatury. Tłumaczy literaturę niemiecką, w szczególności poezję XX w. Zajmuje się kulturowymi aspektami historii Inflant, stykaniem się kultur polskiej i niemieckiej oraz dramatem niemieckim. Odnalazł i wydał rękopis Gustawa Manteuffla pt. „Zarysy z dziejów dawnych krain inflanckich”.

Nagroda w kategorii Dzieje Polaków na Wschodzie: *Nieobecna kultura. Przypadek Inflant Polskich (Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, Warszawa 2008)*

Laudacja: Juliusz Bardach † (Warszawa)

ZBIGNIEW J. WÓJCIK († 2004) – historyk, profesor, pracownik naukowy Muzeum Ziemi PAN, członek Zespołu Historii Kartografii w Instytucie Historii Nauki PAN, przewodniczący Komisji Syberyjskiej Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN. Wybitny badacz losów polskich zesłańców na Syberii. Specjalizuje się w badaniach nad polskim dziedzictwem naukowo-cywilizacyjnym na Syberii w XIX i XX w.

Nagroda Specjalna: *Za całokształt badań, edycji i twórczości naukowej*

Laudacja: Stanisław Mossakowski (Warszawa)

2009

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

ELŻBIETA ORMAN – historyk, doktor, pracownik Redakcji PSB w Krakowie. Jej zainteresowania badawcze oscylują wokół dziejów Wielkiej Emigracji, losów ziemiaństwa na Ukrainie XIX w. i historiografii polskiej w XX wieku.

Nagroda Krajowa: *Tahańcza Poniatowskich. Z dziejów szlachty na Ukrainie w XIX wieku (Polska Akademia Umiejętności, Kraków 2009)*

Laudacja: Leszek Zasztowt (Warszawa)

ROMAN JURKOWSKI – historyk, doktor habilitowany, pracownik Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Zajmuje się dziejami elit ziemiańskich i historią polskiej myśli politycznej na Ziemiach Zabrzanych w 2 poł. XIX – pocz. XX w.

Nagroda Krajowa: *Sukcesy i porażki. Ziemiaństwo polskie Ziemi Zabrzanych w wyborach do Dumy Państwowej i Rady Państwa 1906-1913 (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn 2009)*

Laudacja: Wiesław Caban (Kielce)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

ORLANDO FIGES – historyk, profesor, pracownik Birkbeck College, University of London. Wybitny specjalista w dziedzinie politycznej, społecznej i kulturowej historii Związku Radzieckiego i Rosji.

Nagroda Zagraniczna: *Taniec Nataszy. Z dziejów kultury rosyjskiej* (Wydawnictwo Magnum, Warszawa 2009)

GEORGES MAMOULIA – historyk, doktor, pracownik Centre d'Études des Mondes Russe, Caucasiens et Centre Européen, w l'École des Hautes Etudes en Sciences Sociales w Paryżu. Jest autorem wielu prac poświęconych historii Gruzji.

Nagroda Zagraniczna: *Les combats indépendantistes des Caucasiens entre URSS et puissances occidentales. Le cas de la Géorgie (1921-1945)* (Editions L'Harmattan, Paris 2009)

Laudacja: ks. Henryk Paprocki (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

ANDRZEJ FURIER – historyk, profesor, pracownik Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego. Jego zainteresowania badawcze obejmują dwa kierunki: Kaukaz jako europejsko-azjatyckie pogranicze oraz obszar proradziecki w okresie transformacji.

Nagroda w kategorii Dzieje Polaków na Wschodzie: *Polacy w Gruzji (Trio, Warszawa 2009)*

Laudacja: Marek Mądziak † (Lublin)

MARIUSZ KORZENIOWSKI – historyk, doktor habilitowany, pracownik Instytutu Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Jego zainteresowania badawcze oscylują wokół historii Polaków i polskich organizacji w Imperium Rosyjskim w latach 2 poł. XIX w. – pocz. XX w.

Nagroda w kategorii Dzieje Polaków na Wschodzie: *Za Złotą Bramą. Działalność społeczno-kulturalna Polaków w Kijowie w latach 1905-1920 (Wydawnictwo UMCS, Lublin 2009)*

Laudacja: Tadeusz Epsztejn (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

KRZYSZTOF JASIEWICZ – historyk, politolog, ekonomista, profesor, pracownik Instytutu Studiów Politycznych PAN. Redaktor naukowy „Serii Wschodniej”, wydawanej przez Instytut Studiów Politycznych PAN i wydawnictwo „Rytm”. Specjalizuje się w problematyce Kresów Wschodnich i ZSRR.

Nagroda w kategorii Edycja Źródeł: *za przygotowywanie, opracowanie i edycję serii wydawniczej pod nazwą „Seria Wschodnia”, wydawanej przez wydawnictwo „Rytm” i Instytutu Studiów Politycznych PAN*

Laudacja: Włodzimierz Suleja (uroczystość wręczenia nagrody odbyła się 19 marca 2011 roku)

WOJCIECH ZAJĄCZKOWSKI – historyk, doktor, dyplomata, obecnie Ambasador RP w Rumunii. Pracował w Ośrodku Studiów Wschodnich, Fundacji Batorego oraz ambasadach RP w Moskwie i Kijowie. Autor publikacji poświęconych Rosji i tematyce wschodnioeuropejskiej.

Nagroda w kategorii Popularyzacja problematyki wschodniej:
Rosja i narody. Ósmy kontynent. Szkic dziejów Eurazji (Wydawnictwo MG, Warszawa 2009)

Laudacja: Stanisław Zapaśnik † (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

ANDRZEJ RACHUBA – historyk, profesor, pracownik Instytutu Historii PAN, prezes Towarzystwa Miłośników Historii. Specjalizuje się w badaniach nad historią Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI-XVII w. Autor licznych publikacji i uznany edytor źródeł.

Nagroda Specjalna: *Za całokształt badań, edycji i twórczości naukowej poświęconej Wielkiemu Księstwu Litewskiemu*

Laudacja: Henryk Wisner (Warszawa)

2010

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

JOANNA WOLAŃSKA – historyk sztuki, doktor, absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, wicedyrektor Collegium Artium. Pracuje w Istituto Internazionale per le Ricerche di Storia dell'Arte (IRSA) jako członek redakcji „Artibus et Historiae”.

Nagroda w kategorii Dzieła Krajowe: *Katedra ormiańska we Lwowie w latach 1902-1938. Przemiany architektoniczne i dekoracja wnętrza* (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Warszawa 2010)

Laudacja: Jerzy T. Petrus (Kraków)

ANATOL WIALIKI – historyk, doktor, pracownik Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Maksima Tanka w Mińsku.

Nagroda w kategorii Dzieła Zagraniczne: *Białoruś w sowiecko-polskich stosunkach międzypaństwowych. 1944-1959 (Bjelaruś u sawjecka-polskich miǔdzjarżałnych adnosinach. 1944-1959)*

Laudacja: Leszek Zasztowt (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

BOLESŁAW SZOSTAKOWICZ († 2015) – historyk, profesor Uniwersytetu Irkuckiego. Od czterdziestu lat zajmuje się dziejami polskich zesłańców na Syberii. Autor licznych publikacji opartych na nieznanych dotychczas materiałach archiwalnych.

Nagroda w kategorii Dzieje Polaków na Wschodzie: *Wspomnienia z Syberii. Pamiętniki, szkice, zapisy pamiętnikowe polskich zesłańców politycznych na wschodnią Syberię w I połowie XIX wieku [Vospominaniya iz Sibiri. Memuary, ocherki, dnevnikovye zapisi polskih politicheskikh ssylnyh v vostochnuyu Sibir pervoy poloviny XIX veka] (Apmuzdam, Irkuck 2009)*

Laudacja: Zbigniew J. Wójcik (Warszawa)

MICHAŁ LESIÓW († 2016) – slawista, profesor, przewodniczący Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych Oddziału PAN w Lublinie, wieloletni pracownik naukowy Zakładu Filologii Ukraińskiej UMCS oraz Instytutu Filologii Słowiańskiej KUL. Główne pola badawcze to: dialektologia, onomastyka, historia języka, folklorystyka, współczesny język ukraiński i rosyjski.

Nagroda Specjalna: *Za całokształt badań, edycji i twórczości naukowej*

Laudacja: Janusz Rieger (Warszawa)

2011

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

ARKADIUSZ JANICKI – historyk, prawnik, adiunkt w Zakładzie Historii Myśli i Kultury Politycznej Uniwersytetu Gdańskiego. Zainteresowania badawcze to historia guberni nadbałtyckich w XIX i pocz. XX wieku, historia Rosji w XIX i XX wieku, historia gospodarcza.

Nagroda w kategorii Dzieła Krajowe: *Kurlandia w latach 1795 – 1915. Z dziejów guberni i jej polskiej mniejszości* (Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2011)

Laudacja: Tadeusz Cegielski (Warszawa)

ŁUKASZ ADAMSKI – politolog, historyk. Koordynował program ds. stosunków bilateralnych w Europie w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych. Obecnie koordynator badań historycznych Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia.

Nagroda w kategorii Dzieła Krajowe: *Nacjonalista postępowy. Mychajło Hruszewski i jego poglądy na Polskę i Polaków* (Wydawnictwo Naukowe PWN)

Laudacja: Adolf Juzwenko (Wrocław)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

RUDOLF PICHOJA – historyk, archiwista, profesor Rosyjskiej Akademii Służby Państwowej przy Prezydencie Federacji Rosyjskiej. Były dyrektor Państwowego Archiwum Federacji Rosyjskiej.

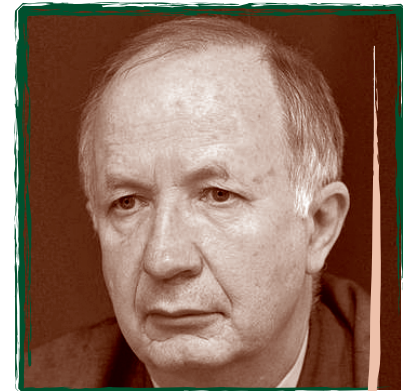
Nagroda w kategorii Dzieła Zagraniczne: *Советский союз: история власти 1945–1991 [Historia władzy w Związku Radzieckim 1945– 1991]* (*Сибирский хронограф, Nowosybirsk 2011*)

Laudacja: Włodzimierz Marciniak (Warszawa)

WOJCIECH MATERSKI – historyk, politolog. Profesor, pracownik, b. dyrektor Instytutu Studiów Politycznych PAN. Członek Polsko-Rosyjskiej Grupy do Spraw Trudnych. Specjalizuje się w historii ZSRR i stosunków polsko-radzieckich, a także dziejach Gruzji i Zakaukazia.

Nagroda Specjalna: *Za całokształt badań, edycji i twórczości naukowej*

Laudacja: Adam Daniel Rotfeld (Warszawa)

2012

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

ANNA ENGELKING – doktor, antropolożka, etnolingwistka, dyrektorka Instytutu Sławistyki PAN. Obszar zainteresowań badawczych: historia polskiej etnologii, antropologia wsi białoruskiej, pamięć zbiorowa, pogranicze polsko-białorusko-litewskie i białorusko-ukraińskie.

Nagroda w kategorii Dzieła Krajowe: *Kolchoźnicy. Antropologiczne studium tożsamości wsi białoruskiej przełomu XX i XXI wieku* (Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2012)

Laudacja: Lech Mróz (Warszawa)

SWIETŁANA MULINA – doktor, historyk, docent w Katedrze Historii i Rozwoju Regionalnego Omskiego Państwowego Uniwersytetu Rolniczego. Zainteresowania badawcze: polityczne zesłania Polaków na Syberię, sprawa polska w imperialistycznej polityce Rosji.

Nagroda w kategorii Dzieła Zagraniczne: *Мигранты поневоле: адаптация ссыльных участников польского восстания 1863 года в Западной Сибири* (Алетейя, Санкт-Петербург 2012)

Laudacja: Wiktoria Śliwowska (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

WASYŁ HANIEWICZ – profesor, historyk, dyrektor Muzeum „Więzienia Śledczego NKWD” w Tomsku. Od wielu lat zajmuje się badaniami dziejów represji stalinowskich. Specjalista w dziedzinie diaspory polskiej i kościoła katolickiego na Syberii.

Nagroda w kategorii Dzieła Zagraniczne: *Поляки в Томске (XIX-XX вв.). Биографии (Томский государственный педагогический университет, Tomsk 2012)*

Laudacja: Zbigniew J. Wójcik (Warszawa)

HELENA KRASOWSKA – doktor habilitowany, językoznawca, adiunkt w Instytucie Sławistyki PAN. Zainteresowania badawcze: problematyka dialektologii, socjolingwistyki, etnologii, folklorystyki i problemy językowe i kulturowe pogranicza, kwestie mniejszości narodowych, w tym Polaków na Ukrainie.

Nagroda w kategorii Dzieje Polaków na Wschodzie: *Mniejszość polska na południowo-wschodniej Ukrainie (Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, Warszawa 2012)*

Laudacja: Elżbieta Smułkowa (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

AGNIESZKA BIEDRZYCKA – doktor, historyk, pracownik Zakładu Polskiego Słownika Biograficznego IH PAN. Zainteresowania badawcze: historia nowożytna Polski oraz edytorstwo. Autorka prac z zakresu historii II Rzeczypospolitej.

Nagroda w kategorii Popularyzacja tematyki wschodniej:
Kalendarium Lwowa 1918-1939 (Universitas, Warszawa 2012)

Laudacja: Grzegorz Mazur (Kraków)

STANISŁAW ALEXANDROWICZ († 2015) – profesor, historyk. Zainteresowania badawcze: historia Wielkiego Księstwa Litewskiego i Podlasia, historia gospodarcza, zwłaszcza miast i miasteczek, historia kartografii, a także losy zesłańców polskich w Kazachstanie w latach 1940-1946.

Nagroda Specjalna: *Za całokształt badań, edycji i twórczości naukowej*

Laudacja: Andrzej Rachuba (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

JERZY KOWALCZYK – profesor, specjalista historii sztuki i architektury staropolskiej, zwłaszcza Zamościa, badacz architektury sakralnej ziem wschodnich dawnej Rzeczypospolitej.

Nagroda Specjalna: *Za całokształt badań, edycji i twórczości naukowej*

Laudacja: Stanisław Mossakowski (Warszawa)

2013

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

AGNIESZKA JANKOWSKA-MARZEC – historyk sztuki, wykłada w Krakowie na Akademii Sztuk Pięknych i Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Autorka publikacji poświęconych sztuce XX wieku i sztuce współczesnej.

Nagroda w kategorii Dzieła Krajowe: *Między etnografią a sztuką. Mitologizacja Huculów i Huculszczyzny w kulturze polskiej XIX i XX wieku* (Universitas, Warszawa 2012)

Laudacja: Lech Mróz (Warszawa)

DAVID FRICK – slawista, wykłada na University of California (Berkeley, USA). Zainteresowania badawcze: reformy kościoła prawosławnego na obszarze obecnej Ukrainy i Białorusi, Polska i Litwa w epoce reformacji i kontrreformacji, dzieje Wilna. Obecnie pracuje nad tłumaczeniem polskich listów Fryderyka Chopina.

Nagroda w kategorii Dzieła Zagraniczne: *Kith, Kin & Neighbors. Communities & Confessions in Seventeenth-Century Wilno* [Bliscy, Rodzina i sąsiedzi. Społeczności i wyznania w XVII-wiecznym Wilnie] (Cornell University Press, Ithaca 2013)

Laudacja: Andrzej Zakrzewski (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

TAMARA SMIRNOWA – historyk, wykłada na Petersburskim Państwowym Uniwersytecie Urządzeń Aerokosmicznych. Zainteresowania badawcze: wielonarodowość Petersburga, kwestie narodowe, problem stosunków etnicznych w Rosji, mniejszości narodowe, życie kulturalne mniejszości narodowych w Petersburgu i Leningradzie.

Nagroda w kategorii Dzieje Polaków na Wschodzie: *Польские общества в Санкт-Петербурге: конец XIX–начало XX века [Polskie stowarzyszenia w Sankt Petersburgu: koniec XIX – początek XX wieku]* (*Европейский Дом Польский институт, Sankt-Petersburg 2013*)

Laudacja: Wiesław Caban (Kielce)

HENRYK WISNER – historyk, wieloletni pracownik Instytutu Historii PAN. Zajmuje się badaniami nad nowożytną historią Polski, specjalista dziejów Rzeczypospolitej za panowania Wazów, znawca dziejów Litwy, zwłaszcza XVI-XVII w. Zasłużony dla polskich badań lituanistycznych. Odznaczony Orderem Wielkiego Księcia Giedymina.

Nagroda Specjalna: *Za całokształt badań, edycji i twórczości naukowej*

Laudacja: Grzegorz Błaszczyk (Poznań)

2014

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

IRENA BOROWIK – socjolog, profesor, kieruje Pracownią Społecznych Badań nad Religią w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. W pracy badawczej zajmuje się socjologią religii, przemianami w Europie Środkowo-Wschodniej oraz metodologią badań.

Nagroda w kategorii Dzieła Krajowe: *Jak w witrażach. Tożsamość a religia w biografach Tatarów Krymskich, Rosjan i Polaków na Krymie* (Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2014)

Laudacja: Jacek Kurczewski (Warszawa)

NATALIA STARCZENKO – historyk, profesor na Uniwersytecie Narodowym „Akademia Kijowsko-Mohylańska” w Kijowie. Najbardziej znana ze swoich prac poświęconych szlachcie oraz ustrojowi społecznemu terenów dzisiejszej Ukrainy w XVI i XVII w.

Nagroda w kategorii Dzieła Zagraniczne: *Честь, кров і риторика. Конфлікт у шляхетському середовищі Волині (друга половина XVI–XVII століття)* [*Honor, krew i retoryka. Konflikty wśród szlachty na Wołyniu (2. poł. XVI–XVII w.)*](Laurus, Kijów 2014)

Laudacja: Henryk Litwin (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

JÖRG BABEROWSKI – historyk, profesor, kieruje katedrą Historii Europy Wschodniej na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Humboldta w Berlinie. Specjalizuje się w badaniach historii najnowszej Rosji i ZSRR, a zwłaszcza stalinizmu.

Nagroda w kategorii Dzieła Zagraniczne: *Stalin. Terror absolutny* [Verbrannte Erde. Stalins Herrschaft der Gewalt] (Prószyński i S-ka, Warszawa 2014)

Laudacja: Andrzej Nowak (Kraków)

MIKOŁAJ IWANOW – historyk, profesor, wykłada w Instytucie Historii Uniwersytetu Opolskiego. Zajmuje się badaniami nad historią Związku Sowieckiego, w szczególności polityką narodowościową ZSRR oraz aparatem terroru i represji.

Nagroda w kategorii Dzieje Polaków na Wschodzie: *Zapomniane ludobójstwo. Polacy w państwie Stalina „Operacja polska” 1937-1938* (Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków 2014)

Laudacja: Albin Głowacki (Łódź)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

JERZY GAUL – historyk, profesor, obecnie pracownik Archiwum Głównego Akt Dawnych. Naukowo zajmuje się historią polityczną XX w., w szczególności archiwistyką i austriacką kancelarią wojskową.

Nagroda w kategorii Edycja źródeł: *Polonika w archiwum parlamentu w Wiedniu. Archiwum Izby Posłów Rady Państwa 1861-1918* (Wydawnictwo DiG, Warszawa 2014)

Laudacja: Jerzy Zdrada (Kraków)

MARIA WARDZYŃSKA – historyk, doktor, pracownik IPN – Biuro Edukacji Publicznej w Warszawie. Autorka publikacji poświęconych polityce i represjom niemieckim wobec Polaków na terenach okupowanych w czasie II wojny światowej.

Nagroda w kategorii Edycja źródeł: *Kazimierz Sakowicz, Dziennik 1941–1943* (Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2014)

Laudacja: Adam Dobroński (Białystok)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

BOHDAN URBANKOWSKI – poeta, dr filozofii, dramaturg, twórca ruchu Nowego Romantyzmu. Przewodniczący Rady Programowej Związku Piłsudczyków, kierownik działu kultury „Gazety Polskiej”. Laureat wielu nagród literackich.

Nagroda w kategorii Popularyzacja problematyki wschodniej:
Józef Piłsudski. Marzyciel i strateg (Zysk i S-ka, Poznań 2014)

Laudacja: Włodzimierz Suleja (Warszawa)

ROMAN DUDA – matematyk, profesor, senator I kadencji (1989-1991), wiceminister edukacji narodowej RP (1991-1993), rektor Uniwersytetu Wrocławskiego (1995-1999). Autor wielu publikacji z zakresu topologii i historii matematyki, w tym zwłaszcza dziejów lwowskiej szkoły matematycznej.

Nagroda Specjalna: *Za całokształt badań, edycji i twórczości naukowej*

Laudacja: Leszek Zasztowt (Warszawa) i Adolf Juzwenko (Wrocław)

2015

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

MARIAN MAŁECKI – dr hab., prawnik, pracownik Katedry Powszechnej Historii Państwa i Prawa na Wydziale Prawa i Administracji UJ. Specjalizuje się w badaniach nad historią prawa i ustroju. Autor publikacji poświęconych Galicji w XVII-XX w., dotyczących w szczególności relacji pomiędzy państwem a kościołem oraz Sejmu galicyjskiego.

Nagroda w kategorii Dzieła Krajowe: *Wydział krajowy Sejmu galicyjskiego. Geneza, struktura i zakres kompetencji, następstwo prawne* (Księgarnia Akademicka, Kraków 2015)

Laudacja: Tomasz Gąsowski (Kraków)

PAWEŁ ROKICKI – dr, prawnik, pracownik Biura Edukacji Publicznej IPN oraz Zakładu Analiz Problemów Wschodnich Instytutu Studiów Politycznych PAN. Wcześniej pracownik Fundacji Ośrodka Karta oraz Komisji Historycznej ZG Związku Sybiraków. Jego zainteresowania badawcze obejmują przede wszystkim historię Armii Krajowej, w szczególności na obszarze Wileńszczyzny.

Nagroda w kategorii Dzieła Krajowe: *Glinciszki i Dubinki. Zbrodnie wojenne na Wileńszczyźnie w połowie 1944 roku i ich konsekwencje we współczesnych relacjach polsko-litewskich* (Instytut Pamięci Narodowej, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2015)

Laudacja: Wojciech Materski (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

THEODORE WEEKS – prof., historyk, pracownik Wydziału Historycznego Southern Illinois University w Carbondale (USA), Fulbright Distinguished Chair w SEW UW (rok akad. 2008/2009). Zajmuje się badaniami nad tożsamością narodową i etniczną oraz nacjonalizmem, kwestiami religijnymi i zjawiskiem antysemityzmu w Europie Środkowo-Wschodniej.

Nagroda w kategorii Dzieła Zagraniczne: *Vilnius between Nations. 1795-2000* [Wilno pomiędzy narodami. 1795-2000] (Northern Illinois University Press, DeKalb 2015)

OLEKSANDR ZINCZENKO – dr, historyk, doradca prezesa Ukraińskiego Instytutu Pamięci Narodowej. Twórca głównego ukraińskiego portalu internetowego Istoryczna Prawda, w którym stworzył obszerny dział poświęcony Katyniowi. Jest pierwszym ukraińskim historykiem, który podjął się próby naukowego opisu Zbrodni Katyńskiej, szczególnie jej ukraińskiego wątku.

Nagroda w kategorii Popularyzacja problematyki wschodniej:
Katyń. Śladami polskich oficerów (Bosz, Lesko 2015)

Laudacja: Bogumiła Berdychowska (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

ELŻBIETA SMUŁKOWA – prof., językoznawca, sławistka, białorutenistka, b. pracownik Wydziału „Artes Liberales” na UW oraz Instytutu Slawistyki PAN. W latach 1991-1995 początkowo konsul generalny, a następnie pierwszy ambasador RP na Białorusi. Zajmuje się fonetyką, fonologią w zakresie akcentologii wschodniosłowiańskiej, pograniczem językowym polsko-białorusko-litewskim oraz dialektologią słowiańską.

Nagroda Specjalna: *Za całokształt badań, edycji i twórczości naukowej*

Laudacja: Stanisław Szuszkiewicz (Mińsk)

2016

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

ANNA SYLWIA CZYŻ – dr, historyk sztuki, adiunkt w Katedrze Plastyki Nowożytnej Instytutu Historii Sztuki UKSW w Warszawie, sekretarz generalna Stowarzyszenia Historyków Sztuki. Zajmuje się sztuką Wielkiego Księstwa Litewskiego, a także sztuką cmentarzy na d. Kresach Wschodnich.

Nagroda w kategorii Dzieła Krajowe: *Fundacje artystyczne rodziny Paców “Lilium bonae spei ab antiquitate consecratum”* (Znak, Kraków 2016)

Laudacja: Maria Kałamajska-Saeed (Warszawa)

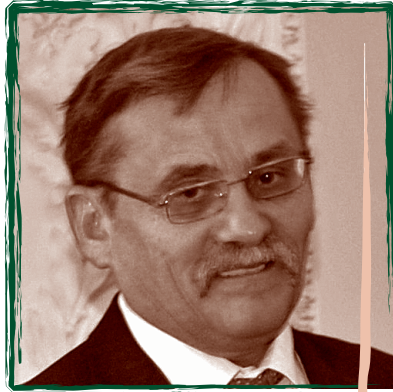
MAREK JAN CHODAKIEWICZ – prof., historyk, kierownik Katedry Studiów Polskich im. Tadeusza Kościuszki w The Institute of Word Politics w Waszyngtonie. Jest członkiem amerykańskiej Rady Pamięci Holokaustu. Specjalizuje się w historii Europy Środkowo-Wschodniej w XIX i XX wieku.

Nagroda w kategorii Dzieła Zagraniczne: *Międzymorze [Intermarium]* (3s media, Warszawa 2016)

Laudacja: Leszek Zasztowt (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

LEONID OSTROWSKI – prof., historyk. Pracownik Wydziału Historii i Filozofii i Państwowego Uniwersytetu Architektury i Budownictwa w Nowosybirsku (Sybstryn). Jest potomkiem polskich zesłańców z Wołynia do Kazachstanu z czasów stalinowskich deportacji z końca lat trzydziestych XX w. Pracownik Wydziału Historii i Filozofii i Państwowego Uniwersytetu Architektury i Budownictwa w Nowosybirsku (Sybstryn). Specjalizuje się w badaniach nad historią Polaków na Syberii.

Nagroda w kategorii Dzieła Zagraniczne: *Поляки в Западной Сибири в конце XIX – первой четверти XX века [Polacy na Syberii Zachodniej w końcu XIX – pierwszej ćwierci XX wieku]* (Новосибирский государственный архитектурно-строительный университет, Nowosybirsk 2016)

Laudacja: Wiktoria Śliwowska (Warszawa)

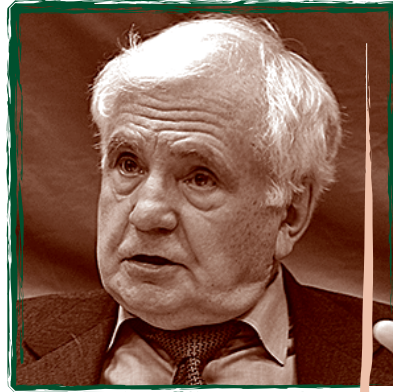
FRANCISZEK NOWIŃSKI – prof., historyk, pracownik Wydziału Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego, m.in. członek Gdańskiego Towarzystwa Naukowego oraz Polsko-Rosyjskiej Komisji Historycznej PAN-RAN. Od wielu lat zajmuje się historią Polski i powszechną XIX w., a zwłaszcza tematem polskich zesłańców na Syberii.

Nagroda w kategorii Dzieje Polaków na Wschodzie: *Syberia w życiu Polaków od XVII do początków XX wieku* (Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2016)

Laudacja: Zbigniew J. Wójcik (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

ROMAN SZPORLUK – prof., historyk i politolog. Prof. emeritus na Uniwersytecie w Harvardzie, b. dyrektor Harvard Ukrainian Research Institute (1991-2004). Specjalizuje się w badaniach nad najnowszą historią Ukrainy, stosunkami polsko-ukraińskimi i nacjonalizmem w Europie Środkowej i Wschodniej.

Nagroda Specjalna: *Za całokształt badań, edycji i twórczości naukowej*

2017

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

ALBIN GŁOWACKI – profesor, polski historyk, wykładowca Uniwersytetu Łódzkiego i Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się wokół losów obywateli polskich na Wschodzie w czasie okupacji sowieckiej, działalności Związku Patriotów Polskich w ZSRR, a także stosunków polsko-sowieckich w latach 1939–1946 oraz problematyki współczesnej Rosji.

Nagroda w kategorii Dzieła Krajowe: *Na pomoc zesłańczej edukacji. Działalność wydawnicza Komitetu do spraw Dzieci Polskich w ZSRR (1943-1946)* (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017)

Laudacja: Daniel Boćkowski (Białystok)

KIRYŁ KOCZEGAROW – dr, rosyjski historyk, starszy pracownik naukowy Katedry Historii Słowiańskich Narodów Europy Środkowej, Instytutu Słowianoznawstwa Rosyjskiej Akademii Nauk, członek Komisji Polsko-Rosyjskiej Polskiej Akademii Nauk. Zajmuje się stosunkami rosyjsko-polskimi i rosyjsko-ukraińskimi w XVII – XVIII wieku.

Nagroda w kategorii Dzieła Zagraniczne: *Rzeczpospolita a Rosja w latach 1680-1686. Zawarcie traktatu o pokoju wieczystym* (Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Warszawa 2017)

Laudacja: Andrzej Rachuba (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

ALEKSANDER PODRABINEK – rosyjski działacz opozycyjny oraz dziennikarz, obrońca praw człowieka, jeden z najbardziej znanych dysydentów w ZSRR, który spędził ponad osiem lat w łagrach. Był współzałożycielem Komisji Roboczej do Badań Wykorzystywania Psychiatrii do Celów Politycznych w ramach Moskiewskiej Grupy Helsińskiej i autorem pracy *Medycyna karna* z 1979 r.

Nagroda w kategorii Dzieła Zagraniczne: *Dysydenci: nieuleczalnie nieposłuszni* (Ośrodek Karta, Warszawa 2017)

Laudacja: Zbigniew Gluza (Warszawa)

DARIUSZ DĄBROWSKI – dr hab., polski historyk, wykładowca w Instytucie Historii i Stosunków Międzynarodowych na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Od wielu lat zajmuje się genealogią dynastyczną Rurykowiczów oraz historią polityczną Europy Środkowo-Wschodniej w średniowieczu.

Nagroda w kategorii Edycja Źródeł: *Kronika halicko-wołyńska. Kronika Romanowiczów (Chronica Galiciano-Voliniana. Chronica Romanoviciana)* [Monumenta Poloniae Historica] (Wydawnictwo Avalon, Kraków 2017)

Laudacja: Krzysztof Pietkiewicz (Poznań)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

ADRIAN JUSUPOVIĆ – dr, polski historyk, adiunkt w Zakładzie Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk oraz wykładowca na Uniwersytecie Warszawskim. Specjalizuje się w badaniu historii średniowiecznej Rusi oraz struktur organów represji PRL.

Nagroda w kategorii Edycja Źródeł: *Kronika halicko-wołyńska. Kronika Romanowiczów (Chronica Galiciano-Voliniana. Chronica Romanoviciana) [Monumenta Poloniae Historica] (Wydawnictwo Avalon, Kraków 2017)*

Laudacja: Krzysztof Pietkiewicz (Poznań)

ANNA FILIPCZAK-KOCUR – profesor, Professor emeritus na Wydziale Historycznym na Uniwersytecie Opolskim. Specjalizuje się w historii nowożytnej, historii parlamentaryzmu, historii relacji polsko-rosyjskich, polsko-litewskich i polsko-ukraińskich oraz historii Wielkiego Księstwa Litewskiego.

Nagroda Specjalna: *Za całokształt badań, edycji i twórczości naukowej*

Laudacja: Edward Opaliński (Piotrków Trybunalski)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

MIROSLAV HROCH – profesor, czeski historyk i teoretyk polityczny. Professor emeritus na Uniwersytecie Karola w Pradze, profesor wizytujący na wielu uniwersytetach na całym świecie. Zdobył międzynarodową sławę swoimi pracami na temat powstawania i ewolucji ruchów narodowych państw Europy Środkowo-Wschodniej.

Nagroda Specjalna: *Za całokształt badań, edycji i twórczości naukowej*

Laudacja: Maria-Jolanta Flis (Kraków)

ANDRZEJ POPPE – profesor, polski historyk, mediewista. Professor emeritus w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Specjalizuje się w historii średniowiecznej Europy Wschodniej i Bizancjum, ze szczególnym uwzględnieniem dziejów kościoła oraz stosunków rusko-bizantyńskich.

Nagroda Specjalna: *Za całokształt badań, edycji i twórczości naukowej*

Laudacja: Hieronim Grała (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

GRZEGORZ RĄKOWSKI – dr, polski podróżnik, krajoznawca, pracownik naukowy Instytutu Ochrony Środowiska. Autor książek o tematyce podróżniczej oraz autor licznych przewodników turystycznych i krajoznawczo-historycznych po obszarach obecnej Litwy, Białorusi i Ukrainy.

Nagroda w kategorii Popularyzacja problematyki wschodniej:

Za serię przewodników krajoznawczo-historycznych po Białorusi, Litwie, Polsce, Ukrainie (Nagroda wręczona w dn. 30 czerwca 2018 r.)

Laudacja: Maria Kałamajska-Saeed (Warszawa)

ZAKŁAD NARODOWY IM. OSSOLIŃSKICH WE WROCŁAWIU – powołany w 1817 r. przez Józefa Maksymiliana hr. Ossolińskiego z siedzibą we Lwowie, jako narodowa instytucja biblioteczno-muzealna. Jest jedna z niewielu organizacji w Polsce, która zachowała ciągłość istnienia od ponad 200 lat. Wybuch II wojny światowej 1 września 1939 r. odmienił los Ossolineum, które od 1947 r. funkcjonuje we Wrocławiu. Jest jedną z najważniejszych i najstarszych polskich instytucji, której celem jest utrzymywanie Narodowej Biblioteki Ossolineum i pomnażanie jej zbiorów, wspieranie i prowadzenie prac naukowo-badawczych, a także działalność wydawnicza.

Nagroda w kategorii Dzieje Polaków na Wschodzie: *Za wieloletnią współpracę w udostępnianiu archiwów niezwykle ważnych dla dziejów Polaków na Wschodzie. (Nagroda wręczona w dn. 30 czerwca 2018 r.)*

Laudacja: Jan Malicki (Warszawa)

LAUREACI NAGRODY PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO 2008–2017

LWOWSKA NARODOWA NAUKOWA BIBLIOTEKA UKRAINY IM. WASYLA STEFANYKA – funkcjonuje w ramach Narodowej Akademii Nauk Ukrainy. Biblioteka została powołana w 1940 roku na bazie zbiorów Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, a także w mniejszej części w wyniku połączenia kilkudziesięciu zbiorów resortowych i prywatnych bibliotek Lwowa i Zachodniej Ukrainy m.in.: Towarzystwa Naukowego im. Szewczenki, Towarzystwa „Proswita”, Instytutu Stauropigialnego oraz Domu Ludowego.

Nagroda w kategorii Dzieje Polaków na Wschodzie: *Za wieloletnią współpracę w udostępnianiu archiwów niezwykle ważnych dla dziejów Polaków na Wschodzie. (Nagroda wręczona w dn. 30 czerwca 2018 r.)*

Laudacja: Jan Malicki (Warszawa)

**NAGRODA
PRZEGLĄDU
WSCHODNIEGO
IM.
ALEKSANDRA GIEYSZTORA**

NAGRODA PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO IM. ALEKSANDRA GIEYSZTORA

2008

WŁADYSŁAW FINDEISEN – automatyk, profesor, były rektor Politechniki Warszawskiej. W latach 1986-1990 przewodniczył Prymasowskiej Radzie Społecznej, wraz z A. Gieysztorem współprzewodniczył obradom plenarnym Okrągłego Stołu, Senator I i II kadencji. Odznaczony m.in. Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Armii Krajowej, Warszawskim Krzyżem Powstańczym oraz medalem „Zasłużonemu dla Kościoła i Narodu”.

Laudacja: Antoni Kuczyński (Wrocław)

ADAM ZAMOYSKI – historyk, prezes zarządu Fundacji Książąt Czartoryskich, dziennikarz BBC i Financial Times. Zajmuje się problematyką Polski oraz Europy w XIX wieku. W 1997 otrzymał dyplom Ministra Spraw Zagranicznych RP za wybitne zasługi dla kultury polskiej. W 2007 został odznaczony komandorią Orderu Odrodzenia Polski.

Laudacja: Stanisław Mossakowski (Warszawa)

2009

NAGRODA PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO IM. ALEKSANDRA GIEYSZTORA

2010

LONGIN TOMASZEWSKI († 2014) - żołnierz Okręgu wileńskiego ZWZ – AK. Uczestnik akcji „Ostra Brama” w 1944 r. Po wojnie inżynier mechanik, tłumacz, historyk amator. Autor „Kroniki Wileńskiej 1939-1941, wydanej pierwszy raz jako druk podziemny, potem wielokrotnie rozszerzanej i wznawianej.

Laudacja: Andrzej Krzysztof Kunert (Warszawa)

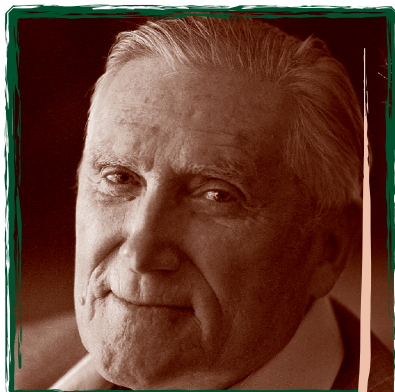
Pośmiertnie **ANDRZEJ PRZEWOŹNIK** († 2010) - historyk, sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (1992–2010). Jego dziełem była m.in. budowa polskich cmentarzy w Katyniu, Charkowie i Miednoje, a także odbudowa i otwarcie cmentarza Orląt Lwowskich. Zginął w katastrofie smoleńskiej.

Laudacja: Władysław Bartoszewski

2011

NAGRODA PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO IM. ALEKSANDRA GIEYSZTORA

2013

WITOLD KIEŻUN – ekonomista, pracownik Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie. Teoretyk zarządzania, przedstawiciel polskiej szkoły prakseologicznej, uczeń Tadeusza Kotarbińskiego i Jana Zieleniewskiego. Żołnierz Armii Krajowej, uczestnik Powstania Warszawskiego, podporucznik cz. w., więzień łagrów sowieckich. W latach 1980-95 na emigracji w Kanadzie, gdzie był profesorem uniwersytetów m.in. w Montrealu i Quebecu.

Laudacja: Jan Ołdakowski (Warszawa)

JANUSZ SMAZA – historyk sztuki, profesor, wykłada na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Prowadził prace m.in. na Cmentarzu Obrońców Lwowa, w kolegiacie św. Wawrzyńca w Żółkwi, kościele pw. św. Mikołaja w Kamieńcu Podolskim i wielu innych.

Laudacja: Maria Kałamajska-Saeed (Warszawa)

2014

NAGRODA PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO IM. ALEKSANDRA GIEYSZTORA

2015

STOWARZYSZENIE „MEMORIAŁ” – oficjalnie powstało w 1989 roku (istnienie wywodzi z działającej od 1987 r. nieformalnej grupy chcącej doprowadzić do budowy w Moskwie centrum pamięci ofiar stalinowskich represji). Do głównych zadań „Memoriału” należą z jednej strony badania historyczne i propagowanie wiedzy o ofiarach represji radzieckich, a z drugiej walka o przestrzeganie praw człowieka we współczesnej Rosji. W ramach Stowarzyszenia działa również Komisja Polska, ściśle współpracująca z Ośrodkiem „Karta” przy tworzeniu Indeksu Represjonowanych (obywateli polskich represjonowanych przez władze sowieckie w l. 1939-56).

Laudacja: Zbigniew Gluza (Warszawa)

WIACZESŁAW BRIUCHOWECKY – ukraiński pedagog i działacz społeczny, literaturoznawca, b. rektor „Akademii Kijowsko-Mohylańskiej”. W latach 1989-90 wykładał na uniwersytetach w USA i Kanadzie. Autor ponad 400 publikacji, głównie z dziedziny krytyki literackiej. Członek Kapituły Narodowej Nagrody im. Tarasa Szewczenki. Odznaczony medalem polskiej Komisji Edukacji Narodowej (1996) oraz orderem Bohater Ukrainy (2007).

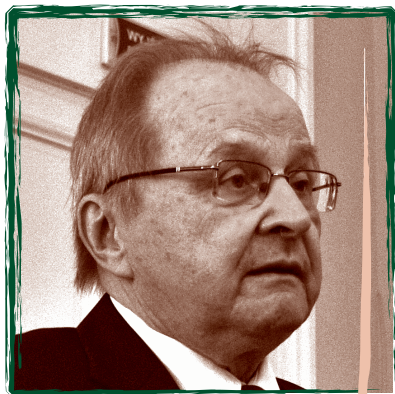
Nagroda specjalna z okazji 100. rocznicy urodzin prof. Aleksandra Gieysztor.

Laudacja: Bogumiła Berdychowska (Warszawa)

2015

NAGRODA PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO IM. ALEKSANDRA GIEYSZTORA

2015

ANDRZEJ SULIMA KAMIŃSKI – polski historyk, specjalista w dziedzinie historii Wielkiego Księstwa Litewskiego. Wykładał m.in. na Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku, Uniwersytecie Georgetown w Waszyngtonie, Uniwersytecie Kalifornijskim w Berkeley. Założyciel oraz dyrektor Instytutu Przestrzeni Obywatelskiej i Polityki Społecznej przy Wyższej Szkole Handlu i Prawa im. Ryszarda Łazarskiego. Autor wielu książek i artykułów poświęconych historii i kulturze krajów Europy środkowo-wschodniej. Członek zagraniczny Polskiej Akademii Umiejętności.

Nagroda specjalna z okazji 100. rocznicy urodzin prof. Aleksandra Gieysztor, wręczona 18 lipca 2016 r.

ZBIGNIEW ANTONI KRUSZEWSKI – kapral AK i uczestnik Powstania Warszawskiego. Politolog, wieloletni profesor University of Texas w El Paso, b. dziekan Wydziału Stosunków Międzynarodowych. W pracy badawczej zajmował się m.in. tematem zmian granic Polski po II Wojnie Światowej. Aktywny działacz Kongresu Polonii Amerykańskiej, b. przewodniczący Ogólnoamerykańskiego Związku Studentów Polskich, sekretarz Komitetu Politycznego Kongresu Diaspory Polskiej w Illinois.

Nagroda specjalna z okazji 100. rocznicy urodzin prof. Aleksandra Gieysztor, wręczona 18 lipca 2016 r.

2015

NAGRODA PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO IM. ALEKSANDRA GIEYSZTORA

ALVYDAS NIKŽENTAITIS – historyk, wykładowca Wileńskiego Uniwersytetu Pedagogicznego, b. dyrektor Instytutu Historii Litwy w Wilnie. Założyciel oraz dyrektor Centrum Historii Prus i Litwy Zachodniej (1999) przy Uniwersytecie Kłajpedzkim. Odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Zasługi RP za wybitne zasługi w rozwijaniu współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską, za propagowanie wiedzy o wspólnym dziedzictwie historycznym narodów tworzących Rzeczpospolitą Obojga Narodów.

Nagroda specjalna z okazji 100. rocznicy urodzin prof. Aleksandra Gieysztor, wręczona 18 lipca 2016 r.

2015

HENRYK SAMSONOWICZ – historyk, mediewista, rektor Uniwersytetu Warszawskiego w l. 1980-82. Działacz „Solidarności”, uczestniczył w obradach Okrągłego Stołu. Minister Edukacji Narodowej w l. 1989–91. Autor około 800 prac naukowych, w tym 16 podręczników akademickich, dotyczących głównie historii Polski oraz średniowiecznej Europy. Organizator pierwszej olimpiady historycznej (1975). Doktor honoris causa 10 uczelni.

Nagroda specjalna z okazji 100. rocznicy urodzin prof. Aleksandra Gieysztor, wręczona 18 lipca 2016 r.

2015

NAGRODA PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO IM. ALEKSANDRA GIEYSZTORA

2016

ANNA BUCHMANN – dyrektor i kustosz Muzeum Polskiego w Rapperswilu (kanton St. Gallen, Szwajcaria). Od 30 lat pracująca na rzecz promocji polskiej historii i tradycji w Szwajcarii.

BIBLIOTEKA POLSKA W PARYŻU (fr. Bibliothèque Polonaise de Paris) – polska placówka emigracyjna, założona w 1838 m.in. przez Adama Jerzego Czartoryskiego, Juliana Ursyna Niemcewicza i Karola Sienkiewicza jako fundacja Wielkiej Emigracji. Miała za zadanie gromadzić i chronić ocalałe od grabieży i zniszczeń książki, archiwa i pamiątki narodowe. W 2013 r. UNESCO wpisało Bibliotekę, Towarzystwo Historyczno-Literackie w Paryżu i Muzeum Adama Mickiewicza w Paryżu do Rejestru Pamięci Świata.

Laudacja: Piotr Gliński (odczytał Jacek Miler)

2017